

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอสาระสำคัญของการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดจะได้กล่าวถึงเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 58 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้

2.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดโรงเรียนลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ ในด้านต่างๆ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ (Likert อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107) มี 5 ระดับแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานงบประมาณจำนวน 36 ข้อ

2.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานงบประมาณ

3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการเงินของผู้บริหารสถานศึกษา ตามขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ และศึกษาการสร้างแบบสอบถามประมาณค่าตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไข

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validite) ความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความถูกต้อง เหมาะสมมีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3.5 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126) โดยพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานงบประมาณมีค่าเท่ากับ .988

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 58 ชุด
2. ผู้วิจัยเดินทางไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พร้อมหนังสือแนะนำตัว และส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษา จะไปรับแบบสอบถามภายใน 15 วันด้วยตนเอง และได้รับคืนร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จัดแยกประเภทออกตามตัวแปรที่จะศึกษาแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและขนาดของโรงเรียน โดยใช้ ความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 3 โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา
4. ทดสอบค่าเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดโรงเรียน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe’s Method) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและการบรรยาย
5. ผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในแต่ละด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 นำมาสรุปผล ผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.27$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีปัญหาในการบริหารงานมากที่สุด ($\bar{x} = 3.39$) รองลงมาคือ ด้านการระดมทรัพยากรและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.36$) ส่วนด้านการบริหารการเงิน มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.21$)

1.1 ด้านการจัดทำงบประมาณ พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำคำขอรับงบประมาณของสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ จัดทำรายละเอียดของแผนงานงบประมาณ ส่วนการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต้นสังกัดมีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสรรงบประมาณ ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อการจัดลำดับความสำคัญของการขอรับงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อพบว่า จัดลำดับความสำคัญของการขอรับงบประมาณมีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ การเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่างๆ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ เสนอแผนการใช้งบประมาณมีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อพบว่า การรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานต้นสังกัดมีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ การจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้งบประมาณ ส่วนการวัดและประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน r พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการระดมทรัพยากรและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อพบว่า จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลมีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ การจัดทำทะเบียนคุม รักษาเงินอย่างเป็นระบบ ส่วนการประชาสัมพันธ์การใช้งบประมาณมีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

1.5 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารการเงิน ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อพบว่า การจัดทำบัญชีการจ่ายเงินเป็นระบบมีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ การจัดทำบัญชีการรับเงินอย่างเป็นระบบ ส่วนการจัดทำบัญชีการนำส่งเงินเป็นระบบมีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

1.6 ด้านการบริหารบัญชี พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารบัญชี ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อพบว่า การปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณมีปัญหาในการบริหารงานมากที่สุด รองลงมาคือ การบันทึกบัญชีประจำวันเป็นปัจจุบันและมีความต่อเนื่อง ส่วนการจัดทำรายงานประจำเดือนส่งหน่วยงานต้นสังกัดมีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุด

1.7 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อพบว่า การจัดทำระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารงานสูงสุด รองลงมาคือ การจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างเป็นปัจจุบัน ส่วนการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารงานต่ำสุด

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน การบริหารและขนาดโรงเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานงบประมาณด้านการจัดทำและเสนองบประมาณผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มี ประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารการเงินผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ส่วน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการพัสดุและสินทรัพย์ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงาน งบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาในการบริหารงานงบประมาณส่วนใหญ่เกิดจากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ก็จะต้องจัดอบรม ฝึกปฏิบัติให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานด้านงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล สมมติฐานดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีปัญหาในการบริหารงานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการระดมทรัพยากรและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ส่วนด้านการบริหารการเงิน มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณ เป็นการแจ้งวงเงินงบประมาณภายในสถานศึกษา การเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณและการโอนเงินงบประมาณ ซึ่งการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาจะต้องจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณมีการประสานงานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ขั้นตอน และวิธีการจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณจะต้องจัดทำแผนการใช้งบประมาณ รายไตรมาส โดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณแล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาส เป็นงบบุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวม เพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดเป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมเสนอต่อสำนักงานงบประมาณ และการโอนเงิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 50-76) ซึ่งทำให้การบริหารงานงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณมีปัญหาว่าการบริหารงานด้านอื่น ๆ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานงบประมาณด้านการจัดทำและเสนองบประมาณผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำและเสนองบประมาณของโรงเรียนนั้นผู้บริหารต้อง

มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานงบประมาณ โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณรัฐบาลได้
 เลือกลงใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน(Performance Based budgeting: PBB)ซึ่งมีการ
 กระจายอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณ ให้หน่วยงานมีอิสระคล่องตัว ในการใช้งบประมาณ
 ให้คุ้มค่า เป็นระบบงบประมาณที่แสดงถึง ความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากร ที่ได้ใช้ไปกับผลผลิต
 หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น หลักการของระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเขต
 พื้นที่และหน่วยงานปฏิบัติ(โรงเรียน) คือ จะมีการกำหนดภารกิจ ผลผลิตและผลลัพธ์ของการ
 ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ถือเป็นเงื่อนไขสัญญาในการได้รับและใช้จ่ายงบประมาณที่กรมสามัญ
 ศึกษาจะจัดสรรให้เป็นเงินก้อน (Block Grant) แก่เขตพื้นที่ เพื่อจัดสรรให้แก่โรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร
 โรงเรียน มีอำนาจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละ
 โรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและเกิดผลผลิตที่ ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าและเมื่อดำเนินการจน
 ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว ยังมีเงินเหลือก็ ไม่ต้องส่งคืนคลัง สามารถเก็บไว้
 ใช้ในปีต่อไปได้ ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีขั้นตอนรัดกุมและโปร่งใส ปรับ
 ระบบการบัญชีและการเงินให้เชื่อมโยง กับการคำนวณ ความคุ้มค่าเทียบกับผลผลิต เน้นการ
 รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน เพื่อแสดงความ โปร่งใสและมีประสิทธิภาพประสิทธิผล
 ในการใช้จ่ายงบประมาณ กำหนดให้มีการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าเกิดประ โยชน์สูงสุด
 (ศูนย์ประสานงานปรับปรุงระบบงบประมาณ กรมสามัญศึกษา. 2544: 6-8) ซึ่งสอดคล้องกับ
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 170-177; ปัญญา แก้วกีฎูร และสุภัทร พันธุ์
 พัฒน์กุล. 2545: 38-51;สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545: 19-21; กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ค: 39-
 50; ชีระ รุญเจริญ.2546: 74-80 ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดขอบข่าย ของ
 เนื้อหา และแนวปฏิบัติในขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของ
 สถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
 ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result BasedManagement: RBM) และบริหารงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting:PBB) ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ จาก
 ทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้ จากบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประ โยชน์ทาง
 การศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี
 เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีปัญหการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน
 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันแต่การบริหารงาน
 งบประมาณจะต้องมีความชัดเจนและความถูกต้อง โดยต้องยึดหลักการและแนวคิด ในการ
 บริหารงานงบประมาณมีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550: 52) 1) ยึดหลัก

ความเท่าเทียมกันและความเสมอภาค 2) มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการ 3) ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหาร 4) มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ การจัดการงบประมาณ และหลักการแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management: SBM) ได้แก่ การบริหารที่มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหารงานงบประมาณ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Participation) ในรูปคณะกรรมการ หลักการบริหารจัดการต้องตอบสนอง และสอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารการเงินผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ด้านการบริหารบัญชี ด้านการพัสดุและสินทรัพย์ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากสมรรถภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สว่าง สิงหะเกษนทร์ (2532 : 105-106) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สมรรถภาพการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า สมรรถภาพการบริหารงานธุรการและการเงินของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสมรรถภาพการบริหารงานแตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความพร้อมในการบริหารงานงบประมาณมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ หนูพยนต์ (2545: บทคัดย่อ) ที่เปรียบเทียบความพร้อมในการบริหารงานงบประมาณพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กทุกด้านบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

5. โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการบริหารงานงบประมาณเกิดจากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความชำนาญ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ก็จะต้องจัดอบรม ฝึกปฏิบัติให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านงบประมาณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญของบุคลากร เพราะการบริหารการเงินจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนและเป็นไปตามกฎหมาย ดังที่ เชิดชัย มีคำ (2545 : 78) กล่าวว่า โรงเรียนได้รับ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวงเงินที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้วส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจจะต้อง ดำเนินการใช้จ่ายเงิน หรือก่อนนี้ผูกพัน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการเงินของแผ่นดิน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานงบประมาณ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรจัดให้ความรู้แก่บุคลากรในด้านการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมความรู้และจัดอบรมฝึกปฏิบัติการ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการ ใช้เงินและผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหาร
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรเป็นหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือด้านการจัดสรรงบประมาณ ให้โรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหาร สถานศึกษา จากหัวหน้าฝ่ายงบประมาณ
2. ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการเก็บข้อมูล รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ โรงเรียนเอกชน